

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

5. De physica potentia, vel impotentia dæmonum damantorum ad bene,
simpliciter, & absolute operandum, nostra sententia.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

num infuso illo habitu Dæmonibus damnatis fiat, nihil libere agent vel omittent nec vquam in inferno peccabunt contra scripturam Patres & Theologos, vt dicebamus n. 2. vbi euasione, ex libertate ad indiuiduum hoc prauum præ alio apponendum præclusimus: tum quia in prauis omissionibus actus præcepti locum non habet: tum quia indiuiduum hunc actum præ alio ponere electionis, & arbitrij voluntatis Dæmonum non est: quod autem, simul argumento respondet Arriaga sect. 5. subsect. 4. n. 40. §. Dicit hanc solutionem scilicet damnatis Dæmonibus nullus actus præceptum positum esse, (quod & Valq. censet cit. d. 2. 4. c. 1. n. 1. §. Hæc opinio probatur sub fi.) nec satis, est firmum, nec, si esset verum, esset sufficiens siquidem præcepta naturalia negatiua omni rationali creaturæ pro statu etiam damnationis, imposita esse (v. g. non oderis Deum, non peccabis) certum est: in his autem impugnatio euasione de libertate indiuiduationis locum non habet: cum omnia indiuidua actus odij Dei v. g. & similia prohibeantur: quod vero Arriaga ibidem addit ex impotentiā antecedente morali damnatorum agendi quidpiam, boni vitandive quidpiam mali præcepto omni exemptos Dæmones, & damnatos reliquos esse quia summa difficultas aliquid præstandi in æstimatione prudente, atque in iure physice impotentia æquiualeat & effectus præstandi physice impossibilitati, cuius præceptum nullum esse potest: teneat foris in præceptis humanis, secus in diuinis, quibus quidquid rationalis creatura physice agere, vel non potest, itidem Deus absolute præcipere, vel prohibere: multo minus valet in naturalibus præceptis, quæ physicas & naturales vires rationales creaturæ attendunt, nec eius etiam morali solum potentia adstringuntur: & tandem, si hæc solutio præstaret nunquam, nulloque damnari peccarent: cum ad nihil agendum, vel non agendum præcepto, vel positio, vel naturaliter teneantur: quod contra scripturam, Patres, & Theologos dicitur. Denique ex habitu hoc determinante absolute physice & antecedenter ad actum, vel omissionem prauam in damnatos Dæmones à Deo immisso peccati eorum author Deus illum infundens fore videtur, de quo certamine sexto vt diximus.

8. Quinta ratio necessitatis depurationis cuiusvis actus Dæmonum ex prauo fine, quem sibi primo peccato constituit, & ad quem proinde, quouis alio actu, virtualiter saltem debent necessario respicere: quouis modo à citato Caietano, ac Recentioribus Dominicanis, Thomistis explicetur de Angelis in via etiam statum quo primo peccant, & finem, sibi vltimum prauum in creatura constituerunt æque ac postea in statu æternæ damnationis: imo, & hominibus, viatoribus, ex quo primum etiam mortaliter peccant æque probat quare nec Dæmones, nec homines in statu viæ physice bene operari, aut non prauè & turpiter operari, vbis operantur, absolute poterunt, sed physicam absolutam impotentiam habebunt: quod, & irrationale, & absurdissimum est: multum enim, siue Dæmonis, siue hominis in via præter primum peccatum fuisse, esse posse, inde inferretur: cum vteriores omnes actus eorum prauis necessitate absolute physica, & antecedente, quam, & absque physica libertate, & potentia eorum ad oppositum (sine qua prauis & inhonestis moraliter actus esse non possunt) omnino prodirent. Deinde impugnatur ratio, quia bonitas aut malitia, ex siue actus primo habiti, nulloque participatur ab aliis posterius habitis, nisi isti vel formaliter, & expresse (quod in præsentia non euenit aduersarij contingere hic volunt) cum finem, vel respiciant, vel supponant, vt eliciantur, & existant, atque ita in actibus posterius voluntas siue actus illius primi virtute censetur permanere, quia ab illa proxime, vel remotè, pendet, & causatur, & immediate, vel mediate alij mediis aliis, quasi concatenati ab illa proteniunt, eique connectuntur: vt patet in electionibus, mediis, vel proximis, vel remotioribus, & intentione finis, ex qua electiones illæ promanant: si autem actus plures inconnexi cum finis voluntate sint, ac dispartite se cum illo habeant, ex eius finis bonitate honesti, vel malitia vitiosi, nullatenus poterunt, vt de se patet: sic autem se habent actus prauis vteriores primo, in Dæmonibus, & damnatis reliquis, aliis specie diversis virtutibus oppositi, ac proinde vitia specie diuersa sunt, nec fini, & motui

peccati primi, superbiæ, verbi gratia, subordinati, nec in viæ, nec damnationis statu. Quare & vniuersique eorum actuum prauorum suum proprium finem vltimum, ab aliorum actuum sine diuersum in creatura constituit, non aliter, atque primus actus prauus finem vltimum, suum, & proprium in creatura constituisse dicebatur. Nempe quia, quidquid voluntas appetit sub boni ratione appetit, & quidquid fugit sub mali ratione aueratur: quare in eius rationis genericæ boni prosequendi prosequitui affectus omnes, & auerandi mali omnes affectus auerfui voluntatis conueniunt, siue boni, siue mali moraliter sint, quin inde, vel malitiam, vel bonitatem trahant, sed ex peculiaribus obiectis, & bonis, quæ prosequuntur, & malis, quæ auerantur, & quæ pro specifica eorum diuersitate diuersa sunt, nec vnius affectus specifici propria alterius speciei affectui communia, & connexa, sed solum in ratione illa genericæ, ex qua conuenientia nec bonitas, nec malitia moralis, nec specifica bonitas, aut malitia desumitur: eoque sane plano sanoque sensu verum habet affectum omnem, voluntatis creatæ participare voluntatem beatitudinis, vt sapienter Valquez noster 1. 2. tom. 1. ad quæstionem 1. articulo 6. & ad quæst. 1. 4. articulo 4. ex Sancto Bonaventura, Scoto, Ricardo, Gabriele, & antiquis aliis: quia affectus omnis voluntatis fertur in affectionem boni, & carentiam mali genericæ sumptam, quæ in beatitudine propria, & speciali nostra est atque in quouis speciali bono, quod prosequimur, & malo, quod fugimus, adesse nobis repræsentatur, vt ideo scitè comæus ille referente augustinus) omnibus diuersorum adeo studiorum hominibus in theatrum postera die conuenturis dicturum se quid vniuersique vellent pollicitus, verissima breuissimæque, & laudatissima ab Sancto Augustino sententia. Omnes vos cupitis esse beati, fidem soluerit. Denique Agidij ratio, quatenus ex parte cum additamento Gabrielis, conclusione secunda, conueniebat reiecta à nobis satis & breuiter fuit numero 3. sub med. in aliis enim bene Agidius discurrit, vt ex iam dicendis patebit.

CERTAMEN V.

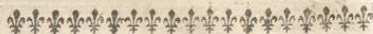
De physica potentia, vel impotentia Dæmonum damnatorum ad bene, simpliciter, & absolute operandum, nostra sententia.

1. **N**eutri sententiæ relatæ, vel impotentiam absolute, tam physicam ad actum simpliciter bonum absolute, & vniuersum affigenti, vel vniuersum neganti in bona Theologia possumus assentiri: vt ex his, quibus, vtramque, eorumque fundamenta, discimus discipuli facile poterit: vt autem ea in recordata Theologia sententia feratur boni simpliciter, & absolute honesti, actus, vel omissionis diuidi debent. Nempe in actus, vel omissiones, quæ sub præcepto sint, & quæ præcepto non subsistunt: quæ diuisæ, quia ab antiquioribus, præmissa, quæstionis huius decisioni non fuit dum vniuersaliter, vel impotentiam affirmant, vel vniuersum negant, & oppositum potentiam physicam absolutam generaliter ad actus omnes absolute bonos moraliter Dæmonibus damnatis concedunt, à vero abstrasse videntur, ac sibi ipsis alibi repugnant: etsi (meo iudicio) re ipsa, neque à vero, neque à se ipsis deficiant: considerant enim operationes moraliter honestas præcise, quæ tales, quin vt præcepto, legi subiectas considerarent, qui impotentiam physicam eorum damnatis vniuersam concesserant, qui vero eam ipsis dehegarant bonis moraliter operationibus, seu omissionibus præcepto subiectis solummodo attendunt, etsi vtrique ad pauciora, quam deberent, vt omnino difficultatem definiunt planè respexerint. Primus in hanc distinctiorem incidit

donetur, & solum quasi sufficienter præcise voluntas creata constituitur potens absolute ad honestum absolute, & bonum moraliter exercitum suæ libertatis debitum naturæ vere ipsi esse cum Vasquez & nostra doctrina recte componi potest, ut de gratia auxiliante agentes ostendimus, & id solum minimum demonibus damnatis adesse (at est ad potentiam absolutam honesti exercitij constituendam absque villa auxilij, quoad modum adhuc supernaturalis donationis, sed ut quid inquit numquam se honeste habituris circa materiam præcepto subiectam ea potentia minima cogitatione honesta à Deo facta fuit ut peccati abstinere, ut non peccare absolute possint, & peccati permissione ex iustitia vindictina, eos pugnat, quod absque non peccandi potentia nequit fieri.

Dico secundo, ad nullum exercitium honestum, & absolute bonum moraliter, quod præcepto non subest, adest potentia physica absoluta demonibus, ac reliquis damnatis & citatis Alarcon Vasquez ac reliquorum, quos pro physica impotentia absoluta demonum damnatorum ad simpliciter honestum & bonum morale exercitium voluntatis retulimus cert. 3. n. 7. Probatur conclusio: quia cogitatio honestum exercitium voluntatis representans necessaria ad constitutionem absolute potentie voluntatis etiam minima ad id sufficiens, bonum quid damnatorum, & in ordine ad bonos mores procul dubio est, & qua omnes damnati ob moralia actualia præferunt (ut demones indignos meritis reddiderunt, ac insuper desperatæ salutis, cui & boni mores, & exercitium, quoduis honestum voluntatis, eiusmodi cogitatio honesta possent inferre, illi omnes sunt. Ergo ea etiam minima honesta cogitatione de facto privantur damnati, sine qua potentiam absolutam ad bonum vllum, & honestum absolute voluntatis exercitium eis non adest. Et hæc quidem ratio nostram conclusionem probat satis, est minima hæc honesta cogitatio naturæ sui rationali causus creaturæ debita esset, & quoad modum etiam, naturalis: siquidem exigentia demerita damnati cuiusvis præferunt ob mortalia actualia, quo damnatus, viam vitæ terminavit, exigentia naturæ à Deo præualeat, ut dixi, cert. 2. numer. 6. Si autem cogitatio honesta, etiam minima, & necessaria ad constitutionem absolute potentie ad honestum exercitium, & simpliciter bonum voluntatis (tamen non congrua nec affectum habitura) damnatis indebita, seu non debita ipsi iure naturæ sit, ac subinde, quoad modum supernaturalis, & Dei gratia ultra, & supra creationis debitum, vigentior erit præfata conclusionis huius probatio, ut vidimus cert. 2. numer. 7. Id autem deinde huius loci non est, neque alicubi ab aliis Doctoribus disputatum: sed rationali creaturæ deberi communitur, sine examine suppositum: cum tamen multo examine Theologico discursu, & eruditione egeat, eius definitio, ut ex nostro primo tomo de ente supernaturali controu. de gratia auxiliante satis constat. Quo vero illud, quod in probatione hac diximus (eam scilicet vim præcipue habere in damnatis ob mortalia, actualia, & propriæ voluntatis in se, & de se absumi) respiciat, diximus cert. 2. numer. 6. sub finem. Nempe ad infantes ob originale solum damnatos, in quibus vigens adeo ratio non est, minima cogitatione honesta effectum, non habitura, atque à Deo potentia absoluta ad exercitium suarum voluntatum in penam originalis privantur: cum honesta cogitatio ad vsum rectum originalis privantur: cum vnicuique donetur, & inferuiat, ac proinde iis, qui proprii arbitrij, & voluntatis abusi non peccant, & damnantur, sed alienæ, nempe Protopatentum, non ita congruum videtur eam cogitationem honestam minimam, nec effectum habituram ita lege denegari: maxime, si ea iure naturæ, & creationis, rationali creaturæ debita sit.

Chrysost. de Ortega de Deo vno, Tomus II.

QVÆSTIO II.

De obstinatione, ac obduratione demonum, & reliquorum damnatorum in malo.

¶ Væstionem de obduratione damnatorum demonum ac reliquorum in malo à plerisque cum impotentie eorum bene operandi, ac necessitatis in mala operatione persistendi, & insistenti, quæstione confusam, theoriam vtpote valde ab ea diuersam, & ex diuersis principiis (ut mox patebit) decidendam proponimus.

CERTAMEN I.

Obduratio damnatorum in malo in nulla assignate à Doctoribus impotentia physica bene operandi, ac non male operandi.

¶ Demonum, de reliquorum damnatorum in malo obduratio duplex distinguenda est: ut superius dicebamus. Altera respectu actorum ab ipsis in via peccatorum, ob quæ fuerint damnati, & que in statu damnationis successit commiserint, (de quibus eadem ratio est, ac de illis iam duratione anteriori admittis) an, scilicet, ita in eis obdurecant, atque oblinati sunt, ex quo primum damnati fuerint, & damnati æternitate futura persistant. Quod idem est, atque, an ad impoenitentiam absolute honestam, ad prauam enim, & aliunde visitam impoenitentiam obdurata non esse, certum est, cum poenitentiam prauam, male à se actorum agant, ut ostendimus supra, eaque poena sensus non exigua miseris sit) antea actorum peccatorum oblinati, atque obdurati sunt, & quoniam eorum oblinatio, & obduratio constituitur. Altera vero obduratio eorum in malo est ad futuram eorum tota æternitate operationes, ut nihil non malum, & turpe sint in quacumque occasione & tempore operaturi. Idque ex ea obstinatione, & obduratione ad malum operandum, quotiescumque ex instanti primo suæ damnationis operentur: quæ obduratio ad malum ab obduratione in malo prima diuersa liquido est, ut patet: ac insuper ab obduratione non operandi deinceps bene, cum hæc bonæ operationis omissionem solum respiciat, illa vero non hanc solum, sed insuper operationem prauam. Est autem aduertendum iuxta hanc obstinationem, & obdurationem damnati cuiusque, ad prauam in quacumque occasione operandum, ex quo primo damnati sunt, tanquam terminum partialem seu partem termini, ad quem eiusmodi oblinatio & obduratio est, prauam, & viciatam alicunde poenitentiam, doloremque de peccatis admittis ubi dolendum de eis sit contineri. Siquidem prauus ille dolor operatio mala posterior peccato futura est, ac proinde, in omnium prauarum deinceps futurarum à damnatis actionum cumulo, & collectione continetur: quare hæc ex parte ad secundam obstinationem damnatorum in malo, propriius loquendo ad malum, quam ad primam obstinationem & obdurationem, proprie, & strictè loquendo in malo, potius pertinere. Denique observandum (& quidem maxime pro virtutisque difficultatis decisione, & dilucido examine est: obstinationem & obdurationem tam in malo, quam ad malum, explicatam longe, ab impotentia physica absoluta euadendi, & abscedendi à malo, commisso, & impotentia simili non operandi male, quod operantur deinceps damnati sunt, valdeque differre. Id constat, primo, ex ipsa terminorum perfecta apprehensione

g g sione